

**Kristin
Prits**

**Rasmus
Vendel**

Meil on janu ja Vanemuine on meie kaev

TEKST VIRGE RATASEPP

FOTOD RASMUS KULL, SIIM VAHUR, GABRIELA URM

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstikooli lõpetajaid liitus Vanemuise teatri draamatrupiga viimati 2020. aastal. Need olid 29. lennu viis vilistlast Maarja Johanna Mägi, Lena Barbara Luhse, Oskar Seeman, Kaarel Pogga ja Ken Rüütel. Linnulennul on neil Vanemuise teatris möödunud neli hooaega, mille vältel on teatripublik saanud noort lavaverd nautida arvukates lavastustes ja veel rohkemates rollides. Aastatega on kogutud võimas teadmiste ja kogemuste pagas, mis lubab noore näitleja tõsta juba kogenuma näitleja kategooriasse. See ei tähenda muidugi, et arenguruumi rohkemaks pole. Inimene õpib näitlejana kogu elu, sest iga uus roll on õpetaja.

Praeguseks on aga kätte jõudnud aeg draamatrupi noorimate liikmete tiitel edasi anda ja võtta kanda vanema kolleegi roll, sest juba möödunud hooaja lõpusirgel liitusid Vanemuise draamatrupiga lavakunstikooli 31. lennu lõpetajad **Kristin Prits** ja **Rasmus Vendel**, kellega Vanemuise teatripublik sai esimest korda tutvuda suvelavastuses „Kuninga käsk“.

Selles kujunemisloos on ehk suuremat rolli mänginud tähelepanelikud õpetajad.

Varajane näitlejapisk

Põltsamaalt pärit Kristini ja Saaremaa juurtega Rasmuse kujunemine näitlejaks on kulgenud üsna sarnaselt. Kristin oli kümneaastane, kui mõistis, et näitlemine paelub teda. Umbes samal ajal märkas esinemispisikuga nakatumist endas ka Rasmus.

Ennekõike võib öelda, et sisemine huvi ja kirk näitleja elukutse vastu sai alguse noorte enda seest, sest nende emad ja isad on leiva lauale toonud hoopis teisi ameteid pidades.

Selles kujunemisloos on ehk suuremat rolli mänginud tähelepanelikud õpetajad, kes noorte potentsiaali märkasid ning nende loovust, omadusi ja esinemistahet omalt poolt toitsid. Nii on näitlejapisiku toiduahel toimunud mõlema puhul sarnaselt: käidud on huviringides, koolitee läbiti teatrikallakuga klassis ning näitleja elukutse sai ametlikult vormistatud lavakunstikoolis.

Teatriteadlane ja ajaloolane

Ent näitlejaameti kõrval oli mõlemal juhul ka plaan B. Kui Kristin gümnaasiumi lõpetas, ei olnud parajasti lavakunstikoolis näitleja õppekavale sisseastumise aasta. Nii alustas ta õpinguid Tartu Ülikooli teatriteaduse erialal ning avas teatrimaailma praktilisema poole, töötades Vanemuise teatris noortetöö juhendajana ehk Kollase Kassina.

Neiu ülikoolielu Tartus kestis vaid ühe semestri, sest süda tuksus endiselt praktilisema hariduse ja töö poole ning avati ka konkurss lavakunstikooli 31. lennu täitmiseks. Oli aeg astuda vastu oma unistusele!

Kui Kristini jaoks on Tartu tänu lapsepõlve-käikudele ja ülikoolielule juba tuttavam linn, siis Rasmusel jagub siin rohkem avastamist, sest tema tee viis Saaremaalt otse pealinna lavakunstikooli katsetele.

Saatuse tahtel oleks Rasmusest võinud saada aga hoopis ajaloolane. Nimelt pani Rasmus end lavakunstikooli katsete kõrval kirja ka Tallinna Ülikooli ajalooeriala katsetele, seda juhuks kui ... Sinna ta aga ei jõudnudki, sest teatrikooli katsed võtsid oma. „Pärast enam kui nädalapikkust katsete perioodi tulemusi oodates istusin energiast tühjana ja mõistsin, et järgmisi katseid ma kohe otsa teha ei jaksa. Kui ma nüüd sisse ei saa, siis võtan vaba aasta,“ meenutab Rasmus. Saatusel olid aga teised plaanid.

„Peaasi, et lõbus oleks“

Lavakunstikooli komisjoni nina alt käis tol vastuvõtuaastal läbi ligi 400 noort. Konkurss sai intensiivne ja sõel oli tihe. Vastu võeti kõigest 16 hinge, nende hulgas õnneseened Kristin Prits ja Rasmus Vendel.

Rasmus ja Kristin ütlevad kui ühest suust, et teravamad mälestused sisseastumiskatsetest on ajaga hägustunud. Siiski mäletavad nad neid kui mõistlikke ja toredaid, kus pandi heas mõttes proovile nii meeskonnatööoskus kui ka füüsilise ja vaimse pinge all töötamine. Ei mingit lima ega hapukurgi mängimist. Need rollimängud olevat tänapäeval jäänud juba pigem müütide või rahvapärимuse valdkonda.

Muidugi oli ka murdumise hetki ja mõtteid „Kas ma ikka sobin siia!?,“ sest katsetel on

ülemõtlemine ja endas kahtlemine vägagi teemas. Näiteks meenutab Rasmus katsete kolmandat vooru, kus ta pidi tulevase kursuseõe Astra Irene Susiga looma nullteksti peale etüüdi. Etüüd kanti ette viimaste hulgas, kell oli liikumas südaöö poole.

„Saime sellele nii palju kriitikat. Hiljem mõistsin, et see kõik oli kokkumäng nägemaks, kuidas sa kriitika vastu võtad: kas murdud, hakkad nutma, saad vihaseks või oskad sa selle enda kasuks pöörata,“ mõtiskleb Rasmus, kes lahkus tol ööl katsetelt teadmiselega, et järgmisel päeval tuleb esitada parandustega etüüd, ning tundega, et „nüüd on nii ... sinna see läks“.

Siis aga paistis valguskiir: draamanäitlejast komisjoniliige Indrek Sammul pani majast lahkudes käe kolleegiks pürgija õlale ja ütles: „Peaasi, et lõbus oleks!“ Sellest piisas, et mure kaoks ning soe tunne taastuks. Järgmisel päeval läks duo taas komisjoni ette ja toimetab Sammuli sõnade kohaselt.

Kristin mäletab katsetest näidistundide päeva, mis andis tervikliku ülevaate elust lavakunstikoolis. „Koreograaf Mart Kangro kaasaege liikumise tunni järel oli mul tunne, et ma pole vist mitte kunagi oma peaga mõelnud. Mardi harjutused jooksutasid mu nii lühisesse: ma ei suutnud sammu pidada, aru saada, mis ja miks toimub ning kes ja kus ma olen. Tundsin, et nüüd on kõik!“ meenutab neiu. Kolm aastat hiljem Mart Kangro tunnust väljudes mõtles Kristin teisiti, ta mõistis, et katsetel ei oodata sinult perfektset sooritust, vaid suurema pildi nägemist.

Inimeseks kasvamine

Neli aastat lavakunstikooli on nii Kristinit kui Rasmust tohutult kasvatanud – teinud teadlikuks enda loomusest, pannud mõtlema ja mõtestama maailma enda ümber.

Noorte sõnul sobib näitleja elukutse tege-likult kõigile, keda huvitab elu ja inimeseks

Kristin Prits ja Alice Siil Tallinna Linnateatri ja EMTA lavakunstikooli lavastuses „Tiit Pagu“ (2022).

Rasmus Vendel Vene saadiku rollis suvelavastuses „Kuninga käsk“ (2024).

olemine, sest see seob omavahel kogu maailma, kus me elame. „See on väga hea inimeseks kasvamise koht,“ ütleb Rasmus, kui on loetlenud koolist saadud teadmisi nii kultuuri, inimpsühholoogia, kirjanduse, filosoofia kui ka liikumise valdkonnast. Siinkohal meenuvad Kristinile taas Indrek Sammulu sõnad: „Näitleja ei saa areneda, kui inimene tema sees ei arene.“ „Seega eelkõige inimene ja siis alles näitleja,“ kordab Kristin elutarkust, millega astub vastu oma iseseisvale näitlejaelule.

Juhendajate mõju

Lavakunstkooli 31. lendu hoidsid oma tiiva all draamanäitlejad Külli Teetamm ja Jaak Prints. Neist rääkides kõlab noorte näitlejate häälest sügav austus ja tänutunne. Juhendajatele jagub vaid kiidusõnu, nende suunamine ja kohalolu olnud suurepärane. „Nad panid meid enda sisse vaatama ja andsid kaasa põhiväärtused ja vajaliku tööriistakasti, millega iseseisvas elus hakkama saada,“ ütleb Rasmus.

Kui Jaagult võtavad Kristin ja Rasmus teatrisse kaasa näiteks teatri tehnilise pildi nägemise oskuse ja vajaduse endalt aeg-ajalt küsida „Miks ja kellele ma seda teen?“, siis Küllilt tema salapärased allhoovused ja põhjalikkuse.

„Küllil on oma sügavuse ja professionaalsusega väga inspireeriv. Kui vaadata teda kui

näitlejat, siis mulle tundub, et ta sukeldub proovi-protsessis materjali ja kui kätte jõuab esietendus, näitab ta kõigile, mis ta sealt materjalist leidnud on,“ jagab Kristin. Rasmus mõtiskleb kõrvale Jaak Prints professionaalsuse üle ja nendib: „Ilus on vaadata, kui keegi teeb oma tööd kire, hoole ja armastusega. Nii mõnigi kord erialatunnist koju liikudes mõtlesin, et see, mida see mees teatrist ei tea, ei olegi väärt teadmist.“ Noorte sõnul on Külli ja Jaak süstinud neisse lõputut janu, pealehakkamist ja heas mõttes rahutust enda nahal kogeda kõike, mida teatrielu pakub.

Möödunud kevadel jõudis kätte aga tiibade sirutamise aeg, mil kogu kursus lendas kooliseinte turvalisest pesast välja. Olgu öeldud, et 31. lennu iga lõpetaja leidis endale esimese koduteatri. Kuigi kursus on nüüd üle Eesti laiali, tunnevad Kristin ja Rasmus, et niivõrd ühtne trupp, nagu oli nende lend, jääb seotuks, kuniks neid on.

„Praegu on meil aga tohutu janu ja Vanemuise teater on meile justkui kaev, kuhu sisse hüpata ja janu jahutada,“ ütlevad Kristin ja Rasmus kui ühest suust Vanemuise teatrile mõeldes.

Soe vastuvõtt

Vanemuise teatri suunas liikusid mõlema mõtted veel enne, kui Vanemuise draamajuht Tiit Palu õnge vette viskas. Näitleja perspektiivist hindasid

Kristin ja Rasmus juba eos Vanemuise teatri rohkeid mängupaiku, lavastuste ja seeläbi ka rollide rohkust ning kolmežanriteatri eeliseid.

„Mulle tundub, et Vanemuise teatris ei ole sa kitsalt ainult draamatrupp. Sa ei tegutse ainult sõnateatrinäitleja mullis, vaid oled osa millestki suuremast. See näis nii avara maailmana, mis pakub lahtimängimise ja iseseisvumise võimalust oma parimas võtmes,“ räägib Kristin.

Seega oli tähtede seis õige: Kristin ja Rasmus olid valmis pärast lavakunstkooli lõpetamist Tallinnast edasi liikuma ning Vanemuise teatri draamatrupp vajas uut verd. Nii kohtuti Tiit Paluga, vesteldi ja vaadeldi ning jõuti äratundmiseni, mille vilju nüüdsest nautida saame.

Ühiselt üle Vanemuise teatri lavapaku astuda oli kindel tunne, vastuvõetuna tunti end juba enne, kui nad ametlikult majja jõudsid. Tulevaste kolleegidega kohtuti majatuuril, draamalavastuse „Side“ esietenduse peol, aga ka Eesti Rahva Muuseumis toimunud teatriauhindade jagamisel.

„Draamatrupp võttis meid siiralt, soojalt ja sõbralikult vastu. Nad haarasid meid kohe oma tiiva alla, tekitades hea ja turvalise emotsiooni,“ meenutavad nad esimesi kohtumisi kolleegidega, kellest igaüht vaadatakse imetlusega. Kõlama jäävad aga kaks nime: Külliki Saldre ja Andres Mähar.

Vanemuises ei tegutse sa ainult sõnateatrinäitleja mullis, vaid oled osa millestki suuremast.

„Näitlejanna, kellega võiksin garderoobi jagada ja tema lugusid kuulata, on Külliki Saldre. Olen pikki aastaid Küllikit imetlenud. Viimati käisin teda vaatamas Marta Aliide Jakovski lavastuses „Lõpp“. Ma lihtsalt vaatasin teda suu ammuli,“ avaldab Kristin. Rasmust inspireerib praeguses hetkes aga Andres Mähar: „Minu meelest on tegemist niivõrd mitmekülgse näitlejaga, kellel on ka lõputu janu teatri vastu. Vaatan teda laval ja tunnen temas ära veidike ennast. Tal on mingi igavene mängulust, mida on äge jälgida.“

Kas tunned ära?

Kuigi Kristin ja Rasmus on alles oma näitlejakarjääri alguses, on keskmisest suurem teatrisõber nende rolle Tartu teatrilavadel ilmselt juba näinud. Mängitud on nii täispikki lavastusi kui kantud ette

Kristin Prits Musta Kuningannana suvelavastuses „Kuninga käsk“ (2024).

Elevus on hea närv. Halb närv on see, et sa ei tea, mida sa tegema lähed.

lavakõne eksameid, nende hulgas „Päva lõpuks, kiigu“, „Tiit Pagu“, „Abc-kiräoppusest Traadi Matsi ja Shakespeare'i Williamini“, „Komöödia“, „Ukraina avastamine“, „Agnes, kroonikud ja psühhokroonikud“ ja „72 päeva“.

Mängupaikadest on kogemusi ammutatud nii Vanemuise väikese maja, Tartu Uue Teatri, Eesti Rahva Muuseumi, Kammivabriku kui ka Sadamateatri lavalaudadel. Vanemuise teatri kontekstis on noortel näitlejatel saamata veel suure maja lavaristsed, mida oodatakse pikisilmi. Praegu tunnevad mõlemad aga sümpaatiat väikese maja lava ja lavataguse vastu, aga nagu nad ise ütlevad: „Eks aeg näitab – igal teatrimajal omad võlud!“

Pigem elevus kui lavanärv

Uutel lavadel publiku ette astumist ei pelga aga kumbki. Lavanärvi asemel on hoopis adrenaliini ja elevus. „Elevus on hea närv. Halb närv on see, et sa ei tea, mida sa tegema lähed. Meid on seni väga hästi ette valmistatud. Ühegi tükiga ei ole olnud tunnet, et me ei tea, mida tegema läheme. Oleme olnud väga rolliteadlikud, nii et siis ei saagi sellist salvavat või halvavat närvi tulla,“ räägib Rasmus.

Teadlikkuse kõrval aitab mõlema puhul laval ja rollis kohalolu suurendada ka introvertne loomus. „Selleks, et laval oma rollis särada, tuleb energiat koguda. Need, kes on laval ekstraverdid, lülitavad rollist väljaspool end nii välja kui saavad. Oma energiat ja fookust tuleb hoida ja suunata õigetesse kohtadesse, et aku enne lavale minekut tühjaks ei saaks,“ kirjeldab noormees. Samas ei saa ka ilma inimesteta. „Hindan väga üksinda olemist ja isiklikku ruumi, aga ainult nii ka ei suudaks. Mind huvitab, kuidas erinevad inimesed elu vaatavad. Ammutan nendega suhtlemisest inspiratsiooni, mida viia proovisaali ja oma rollidega ka lavale,“ lisab Kristin.

Oma rolle loovad Kristin ja Rasmus toetudes kogemusele, koolist kaasa saadud tööriistakastile,

lavastaja suunamisele, aga ka lugemise abil. Näitleja peab olema kirjanduse ja lugemise sõber, sest sageli on näidenditeksti mõistmiseks vaja süüvida ajaloo- ja sündmustesse, elulugudesse või kindlasse ajastusse. Alles siis, kui materjalist on läbi näritud, areneb seeneniidistik, mis toetab rolliloomet.

„Praegu loome rolle peamiselt nende meetodite toel, mida meile koolis on õpetatud. Eks aeg kujundab meie meetodeid. Selle jaoks on vaja praktiseerida. Rolliloomet on nagu instrumendimäng – et noodid on samad, aga igaüks loob täiesti oma viisi, kuidas ta mängib,“ võrdleb Rasmus.

Jah kriitikale!

Oma näitlejatööle ootavad Kristin ja Rasmus avasüli kolleegide tagasisidet ja kriitikute kriitikat, sest see hoiab asja elus ja takistab hauduma minemast. Kriitika puhul peavad nad oluliseks, et see ei oleks lavastuse sisukirjeldus, ei kritiseeriks näitlejat kui isiksust, vaid tema rolle ja käike laval.

Kursusekaaslastega üksteise tagasisidestamine saatis neid kogu lavakunstikooli, mistõttu tundub julmem isegi kriitika puudumine ehk olukord, kui diskussiooni ei tekigi. On ju diskussioon arengu aluseks, avab maailma teise nurga alt ja aitab luua mõne uue tähendusvälja, mille peale ise, oma silmaga nähes ja kehaga tajudes ei tulegi.

Tagasisidet ja kriitikute arvamused saavad noored näitlejad kindlasti, sest teatri 155. hooajal esietendub seitse uut sõnalavastust. Esimesena oodatakse väga koostööd külalis-lavastaja Ringo Ramuliga, kes toob novembris Sadamateatris publiku ette draamalavastuse „Päevaraamat“. „Väga äge materjal. Seda lugesid hakkas silme ees kohe film jooksuma,“ jagab Rasmus oma muljet.

2025. aasta veebruaris esietendub väikeses majas aga Ain Mäeotsa lavastatav „Minu geniaalne sõbranna“. „Ootan seda väga ja kogu see ootus on ääretult põnev,“ räägib neiu.

Rasmus Vendel Tartu Uue Teatri ja EMTA lavakunstikooli lavastuses „Päva lõpuks, kiigu“ (2023).

Vaimutoidu kõrvale sport

Noorte näitlejate päevad Vanemuise teatris on täis proove ja etendusi, aga see neid ei heiduta, sest koolgi oli intensiivne ja ega muudmoodi oskagi. Kui esimesed sisseelamised selja taga, pikivad nad oma päevadesse teisigi karikat täitvaid tegevusi. Näitlemise kõrval jagub mõlemal sportlikku entusiasmi, sest kui sa ei ole füüsiliselt tugev ja energiline, ei ole seda ka sinu vaim.

Nii panevad Rasmuse silmad särama maadlus, jooksmine ja rattasõit ning Kristinile pakub parajat koormust jõusaalitreening. Viimati õppis Kristin ära odaviske, sai proovida kiiruisutamist ja kõrgushüpet. Seda kõike olümpiakulla Erika Salumäe elul põhineva filmi jaoks, kus tal oli väike roll kanda.

Kujundades kodulinna

Potentsiaalseid jalutus- ja rattasõidupaiku näevad Kristin ja Rasmus üle kogu Tartu. Linnaosadest on kõige sümpaatsema ja omanäolisema mulje

jätanud Karlova ja Supilinn, mis pakuvad avastamist ja erilist atmosfääri. „Raske on näppu peale panna ja öelda, mis selle linna tempo ja õhustiku niivõrd eriliseks teeb, aga see on segu kultuurist ja vaimsusest, mis mind paelub,“ tõdeb Rasmus.

Tartut läbiv Emajõgi ei jäta noori külmaks. Selle liikuv vool, veekeerise trikitamised ja vesirottide mängud aitavad teinekord vanematekodu radadele jooksvaid mõtteidki leevendada.

Rasmuse silmad paneb särama ka võimalus Emajõe ääres kala püüda. Nii et kui noormees parajasti just teatrimajades ei liigu, võib teda ilmselt Emajõe ääres mitte ainult jalutamas, vaid ka kalastamas näha.

Tere tulemast Vanemuise teatrisse, Kristin ja Rasmus!

See või teine?

Kristini kiirprofiil

Komöödia või tragöödia?

Luule või laul?

Argielu või iga päev midagi uut ja seletamatut?

Kas läheksid ajas edasi või tagasi?

Naerda enda või teiste üle?

Tutvuda oma lemmikautoriga või lemmiknäitlejaga?

Kolleegide kiitus või kriitikute tunnustus?

Mets või meri?

Õnnelikud või kurvad lõpud?

Garderoobis üksi või kaaslasega?

Jaak Prints või Külli Teetamm?

Tõde või tegu?

Kas hommiku- või õhtuinimene?

Instagram või Facebook?

Lilled või kommikarp?

Raamat või film?

Rannapuhkus või matkapuhkus?

Tekstiraamat paberil või tahvlis?

Loogika või emotsioon?

Intervjuu raadios või televisioonis?

Tartu või Tallinn?

Liiga optimistlik või pessimistlik?

Kas olla parem kirjutamises või rääkimises?

Klassika või uusdramaturgia?

Kas õhtu- või lõunasöök kolleegidega?

Jõusaal või pallimängud?

Kohv või tee?

Mustvalge või värviline?

Langevarjuhüpe või sukeldumine?

Laul või tants?

Rasmuse kiirprofiil

Komöödia või tragöödia?

Luule või laul?

Argielu või iga päev midagi uut ja seletamatut?

Kas läheksid ajas edasi või tagasi?

Naerda enda või teiste üle?

Tutvuda oma lemmikautoriga või lemmiknäitlejaga?

Kolleegide kiitus või kriitikute tunnustus?

Mets või meri?

Õnnelikud või kurvad lõpud?

Garderoobis üksi või kaaslasega?

Jaak Prints või Külli Teetamm?

Tõde või tegu?

Kas hommiku- või õhtuinimene?

Instagram või Facebook?

Lilled või kommikarp?

Raamat või film?

Rannapuhkus või matkapuhkus?

Tekstiraamat paberil või tahvlis?

Loogika või emotsioon?

Intervjuu raadios või televisioonis?

Tartu või Tallinn?

Liiga optimistlik või pessimistlik?

Kas olla parem kirjutamises või rääkimises?

Klassika või uusdramaturgia?

Kas õhtu- või lõunasöök kolleegidega?

Jõusaal või pallimängud?

Kohv või tee?

Mustvalge või värviline?

Langevarjuhüpe või sukeldumine?

Laul või tants?

NÕUANNE TULEVASELE NÄITLEJALE

„Iga lill puhkeb õide omal ajal. Kui mõni noor näitleja teeb oma suure avanemise esimesel kursusel, siis teine neljandal. Mõne jaoks jääb see aeg teatrisse. Ära kurvasta, kui see ei tule kohe – tulemata see ei jää!“ — KRISTIN

„Kui sul on tahtmine midagi teha, siis mine, kraba, võta kinni ja tee! Pigem lenda läbi ukse, kui jääd selle taha konutama. Ela nii, et sa ei saaks endale hiljem öelda: oleks võinud või oleks ma teinud... Meil on üks elu!“ — RASMUS

LUGEMISSOOVITUS

„Kui soovid eskapismi loodusesse, siis loe Henry David Thoreau' raamatut „Walden“. Mulle pakkus see väga suure elamuse.“ — RASMUS

„Ma soovitan soome kirjandust. Tommi Kinnuneni romaan „Ei öelnud, et kahetseb“ on küll raske, aga väga ilus lugemine.“ — KRISTIN

